

Examenul de bacalaureat 2010

Proba [E - c)]

Proba scrisă la Istorie

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, specializările: muzică, coregrafie, arta actorului, arhitectură arte ambientale și design, arte plastice, arte decorative; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activitățile extrașcolare, pedagog școlar; - profil ordine și securitate publică (licee ale M.A.I.), specializarea științe sociale; - profil teologic, toate specializările.

Varianta 9

- **Toate subiectele (I, II și III) sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursele istorice de mai jos:

A. „Astfel, pașoptiștii nu au exprimat nicio ostilitate față de sultan și chiar și-au declarat intenția de a respecta toate obligațiile tratatelor încheiate cu acesta; nu au putut însă să-și ascundă ostilitatea față de Rusia și [ca urmare] au cerut să se pună capăt regimului instituit prin Regulamentele Organice (...). Pașoptiștii enumerau apoi principiile pe baza căror intenționau să așeze Principatul [Țara Românească] pe o cale nouă (...): egalitatea în drepturi a tuturor cetățenilor; (...) o largă participare la viața publică prin lărgirea drepturilor electorale; libertatea presei, a cuvântului și a întrunirilor (...); desființarea tuturor rangurilor și titlurilor nobiliare; alegerea domnitorului din orice categorie a populației pe termen de cinci ani.

Proclamația de la Islaz a fost un program caracteristic pentru intelectualii (...) de la 1848, datorită accentului pus pe libertățile individuale, încrederii în bunele instituții și prevederilor sale privind un rol sporit pentru cetățean în treburile publice.”

(Keith Hitchins, *România 1774-1866*)

B. „Pentru legitimarea actului de la 11 februarie [abdicarea domnitorului Al. I. Cuza] și demonstrarea necesității aducerii în țară a unui prinț străin, au fost trimise delegații în străinătate. (...) Între timp plebiscitul (...) care a confirmat, cu majoritate covârșitoare, alegerea lui Carol (...) ca domn al României, a pus iarăși Europa în fața unui fapt împlinit.

Consolidarea și recunoașterea noii situații erau cu atât mai necesare cu cât (...) mișcarea separatistă, manifestată la Iași (...), a reliefat primejdia care amenință unitatea și integritatea statului român. (...) Constituția din anul 1866 proclama principiul monarhiei ereditare în favoarea principelui Carol de Hohenzollern-Sigmaringen și a moștenitorilor săi. În cuprinsul său (...) proclama libertățile și drepturile fundamentale ale cetățeanului, suveranitatea națională, guvernământul reprezentativ (...), responsabilitatea ministerială.”

(Gh. Platon, *Istoria modernă a României*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți, din sursa A, programul din Țara Românească, prezentat în 1848. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa B, acțiunea prin care România a pus Europa în fața faptului împlinit. **2 puncte**
3. Menționați, din sursa A, respectiv din sursa B, câte o informație referitoare la cetățean. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține ideea conform căreia domnitorul/ principalele provine din toate categoriile sociale, selectând, din această sursă, două informații aflate în relație cauză - efect. **6 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combată ideea conform căreia domnitorul/ principalele provine din toate categoriile sociale, selectând, din această sursă, două informații aflate în relație cauză - efect. **6 puncte**
6. Menționați două acțiuni la care participă românii în relațiile internaționale ale secolului al XX-lea, pentru realizarea României Mari. **4 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia statul român modern s-a implicat în relațiile internaționale din secolul al XIX-lea. (Se puntează pertinența argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursele istorice de mai jos:

A. „Idealurile fasciste au fost îmbrățișate rapid de către masele de oameni, care erau formate din categorii amestecate de populație, inclusiv agricultori, proprietari de terenuri, oameni de afaceri, veterani de război și multe altele (...).

Ca ideologie, fascismul s-a manifestat împotriva sloganului <Libertate, egalitate, fraternitate>. (...) În scurt timp, Italia fusese transformată într-un stat polițienesc. Codul de legi a fost rescris pentru a favoriza fascismul. Toate instituțiile educative au primit ordinul să apere regimul. Mussolini a căutat să se asigure că acesta a intrat în casa fiecărui individ, iar tot ceea ce citeau oamenii erau de fapt propriile sale gânduri.”

(C. Misquitta, *Dictatori nemiloși*)

B. „Ca șef al guvernului, Mussolini nu mai era un prim-ministru votat de Parlament și responsabil în fața lui. Situat în afara și deasupra planului pe care se aflau miniștrii, simpli agenți de execuție, el era investit de rege cu depline puteri executive și nu depindea decât de suveran. La 31 ianuarie 1926, puterile sale legislative au fost extinse. [În Italia] nici o lege nu putea fi prezentată fără consimțământul lui și era, totodată, autorizat să legifereze prin decrete-legi, în afara controlului parlamentar. (...) Codurile de legi au fost revizuite în sens autoritar, iar libertățile locale au fost reduse în folosul prefectilor, agenților ai despotismului.”

(P. Guichonnet, *Mussolini și fascismul*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, din sursa A, sloganul împotriva căruia s-a manifestat fascismul. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa B, o informație referitoare la codurile de legi. **2 puncte**
3. Menționați spațiul istoric și conducătorul politic la care se referă atât sursa A, cât și sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, pe baza sursei A, un punct de vedere referitor la practicile politice fasciste, susținându-l cu o explicație din text. **6 puncte**
5. Menționați, pe baza sursei B, un punct de vedere referitor la relația dintre puterea executivă și puterea legislativă, susținându-l cu o explicație din text. **6 puncte**
6. Menționați două trăsături ale democrației din spațiul european, în prima jumătate a secolului al XX-lea. **4 puncte**
7. Prezentați o practică politică specifică democrației din Europa, în a doua jumătate a secolului al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre diplomație și conflict în Evul Mediu și la începuturile modernității, în spațiul românesc, având în vedere:

- menționarea a două instituții centrale înființate în spațiul românesc, în Evul Mediu;
- prezentarea unei acțiuni diplomatice care se referă la spațiul românesc, desfășurate în Evul Mediu;
- precizarea unei cauze a implicării spațiului românesc în conflict, în Evul Mediu și menționarea a două acțiuni militare desfășurate în secolele al XIV-lea - al XV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul unei acțiuni militare desfășurate în spațiul românesc, în secolele al XVI-lea – al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (pertinența argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.